

ÅRSTIDSVARIASJON I VEKT AV TØMMERLASS

Vekt av tømmer varierer gjennom året. I 2004-05 gjennomførte Norsk Virkesmåling en studie av denne variasjonen. 453 lag med gran massevirke og 248 lag med furu massevirke ble gjennom året veid med bark mens det lå på tømmerbilen, og så volummålt under bark med klave og målebånd. Resultatet er vist i figuren under som vekt i kg per m³ innmålt (under bark).

Prøvene ble tatt ut fra hele Norge, og det er forskjeller i nivåer mellom ulike geografier. Diameterfordelingen i lasset vil også påvirke, og jo mindre snittdiameter jo høyere egenvekt.

Hovedårsakene til årstidsvariasjon i vekt er at fuktinnholdet i tømmeret varierer, og det er to hovedårsaker til det:

1. Vanninnholdet i stående trær er høyest om vinteren. Forskjellen mellom sommer og vinter er størst i år med tørre sommer, og fuktigheten kan være over ti prosent høyere om vinteren enn i vekstsesongen slike år.
2. Uttørkingshastigheten på velteplass varierer etter «tørkekraften» i lufta. Hovedsakelig er det når den relative luftfuktigheten er lav at tørkekraften er høy. Økende temperatur og høy lufthastighet gir også økt tørkekraft. Tørkekraften i uteluft er størst i mai og juni, og lang lagring på denne tiden vil gi lav egenvekt. Lang lagring på vinteren gir omtrent ingen uttørkingseffekt siden tørkekraften da er neglisjerbar.

Andre faktorer som påvirker vekten av tømmerlass er barkens egenskaper og forekomst av snø og is.